

**Ο ΣΚΗΝΟΘΕΤΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ
ΜΙΛΑ ΣΤΟΝ «Τ.Θ.» ΓΙΑ ΤΟ ΡΑΦΤΑΔΙΚΟ**

«Γαντζωθείτε στη ζωή»

«Το Ραφτάδικο» του Ζαν Κλωντ Γκραμπέρ, το έργο που αγάπησε και απόδωσε στα ελληνικά ο Γιάννης Ιορδανίδης θα ανεβεί για πρώτη φορά στη χώρα μας, από το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος. «Είναι ένα έργο που σε διασκεδάζει, και με την τρυφερότητα και την ομορφιά του σου φέρνει δάκρυα στα μάτια», μας είπε ο Γιάννης Ιορδανίδης που υπογράφει και τη σκηνοθεσία. ΣΕΛ 16

Γιάννης Ιορδανίδης: «Αυτά που συνέβησαν δεν πρέπει η ανθρωπότητα να αφήσει να ξανασυμβούν»

Συνέντευξη
στη ΔΕΜΟΝΙΑ ΒΑΣΒΑΝΗ

«Το Ραφτάδικο» του Ζαν Κλωντ Γκραμπιέρ, το έργο που αγάπησε και απόδωσε στα ελληνικά ο Γιάννης Ιορδανίδης θα ανεβεί για πρώτη φορά στη χώρα μας, από το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδος.

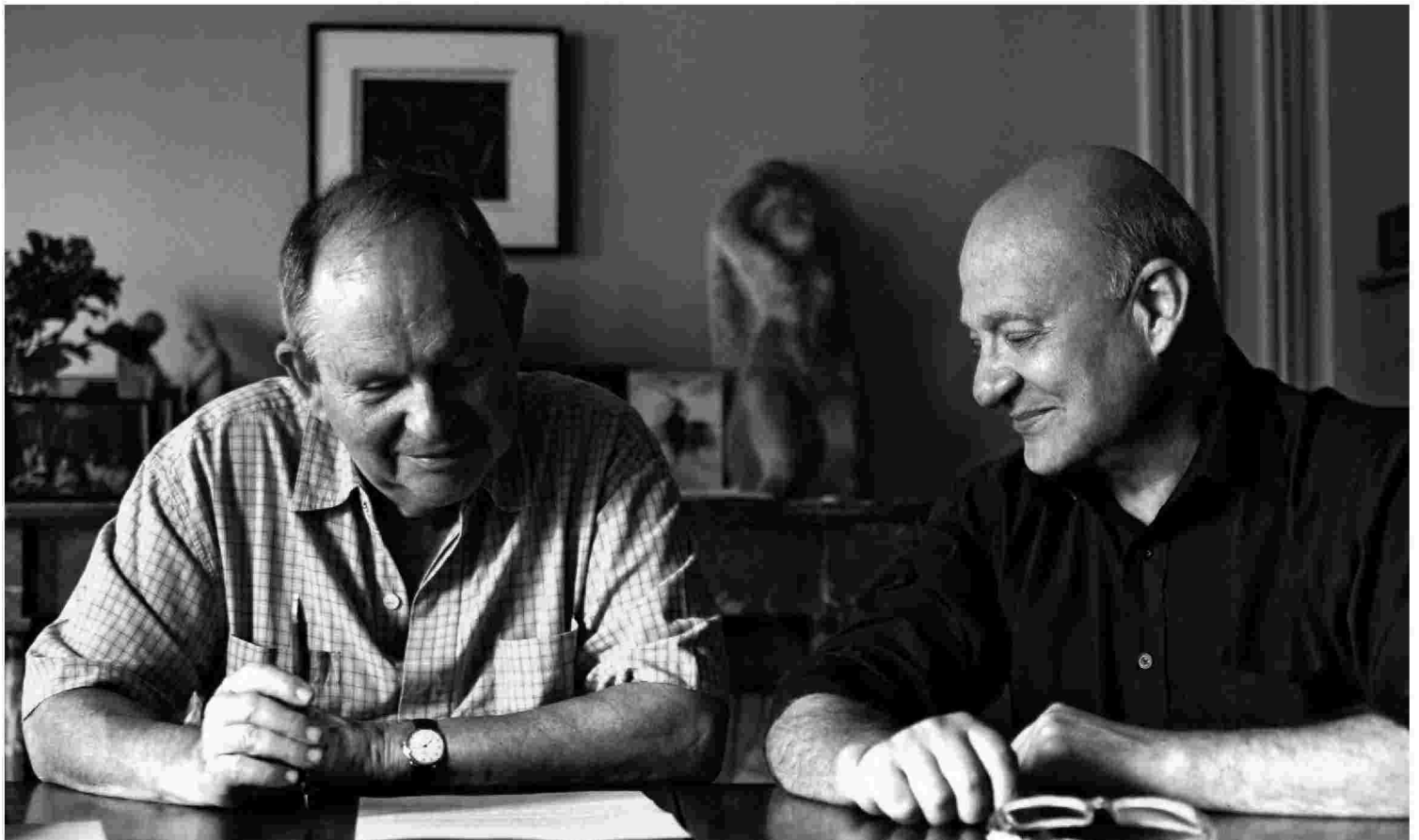
Στη Σκηνή Σωκράτης Καρανανός, στη Μονή Λαζαριστών από τις 18/10 θα ξεδιπλωθούν οι ιστορίες ανθρώπων που μπορεί να έφυγαν λαβωμένοι από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, όμως ατενίζουν με αισιοδοξία το μέλλον.

«Είναι ένα έργο που σε διασκεδάζει, και με την τρυφερότητα και την ομορφιά του σου φέρνει δάκρυα στα μάτια», μας είπε ο Γιάννης Ιορδανίδης που υπογράφει και τη σκηνοθεσία. Το μήνυμά του: «Αυτά που συνέβησαν με κανένα τρόπο δεν πρέπει η ανθρωπότητα να αφήσει να ξανασυμβούν. Γαντζωθείτε με νύχια και με δόντια γιατί η ζωή είναι το ωραιότερο πράγμα που έχουν προσφέρει ποτέ στον άνθρωπο».

Ο ίδιος ο Γκραμπιέρ αναφέρει μεταξύ άλλων σε σημειώματά του: «Το ραφτάδικο θα νιώσει "σαν στο σπίτι του" στη Θεσσαλονίκη, αυτή την πόλη με τους χειροτέχνες και τους ποιητές. Το έργο αναφέρεται βέβαια σε άλλες δύσκολες εποχές αλλά κρύβει μέσα του ελπίδα και όρεξη για ζωή... παρ' όλα αυτά. Μιλάει επίσης για αλληλεγγύη και ευτυχία... παρ' όλα αυτά, όπως επίσης για τον πόνο της απώλειας, τους ζωντανούς, τους νεκρούς και τους επιζήσαντες».

-Πείτε μας δυο λόγια για «Το ραφτάδικο».

-Το έργο το γνώριζα από τη δεκαετία του '80. Και μάλιστα είχα γοητευτεί από το κείμενο. Δεν με ενδιέφεραν οι διθυραμβικές κριτικές που είχαν γραφτεί στην παγκόσμια πρώτη για το ανέβασμά του στο Εθνικό Θέατρο Οντεόν της Γαλλίας, όσο ότι διαβάζοντας το κείμενο γελούσα και δάκρυζα συγ-

χρόνος.

Και νομίζω ότι αυτό θα κάνουν και οι θεατές βλέποντάς το επί σκηνής.

Εννοώ ότι είναι ένα έργο που σε διασκεδάζει, και με την τρυφερότητα και την ομορφιά του σου φέρνει δάκρυα στα μάτια.

Αποφάσισα λοιπόν να το μεταφράσω στα ελληνικά. Έδωσα την ελληνική μετάφραση στον Τάκη Χορν ο οποίος μου είχε πει ότι αυτό το έργο έπρεπε να ανεβεί. Έκανα επανειλημμένες προσπάθειες για να γίνει αυτό πραγματικότητα. Είχα μιλήσει και με τον Νίκο Κούρκουλο λίγο πριν το θάνατό του. Μάλιστα είχα βρει και στα χαρτιά μου και μια προτεινόμενη διανομή που είχε γίνει. Κάτι έγινε όμως και αναβλήθηκε.

Ξέρετε είναι ένα δύσκολο έργο γιατί έχει πολύ μεγάλη διανομή. Οπότε είναι δύσκολο να ανεβεί στο ελεύθερο θέατρο, ειδικά τώρα που οι επιχειρηματίες θέλουν να βρискουν έργα που δεν ξεπερνούν τους τρεις ηθοποιούς.

Και ξαφνικά όταν ο Γιάννης Βούρος ανέλαβε την καλλιτεχνική διεύθυνση του ΚΘΒΕ ξεπήδησε από μέσα μου «Το ραφτάδικο» του Γκραμπιέρ. Του το 'δωσα το διάβασε, ενθουσιάστηκε, και έτσι άνοιξε ο δρόμος για την πανελλήνια πρώτη!

-Ο Γκραμπιέρ έμαθε για τα νέα;

-Ναι! Επέστρεφα τον Ιούλιο στο Παρίσι και εφόσον είχε συμφωνηθεί να συμπεριληφθεί η παράσταση στο πρόγραμμα του Κρατικού Θεάτρου τον συνάντησα και πάλι και του ανακοίνωσα την απόφαση.

Ο Γκραμπιέρ είναι εβραϊκής καταγωγής. Μάλιστα ο πατέρας του ήταν από τους ανθρώπους που δεν γύρισαν από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης.

Οπότε ένιωσα μεγάλη συγκίνηση που το έργο του θα ανέβει σε μια πόλη που είχε έντονο το εβραϊκό στοιχείο.

-Τι το ξεχωριστό έχει η γραφή του;

-Ο Γκραμπιέρ είναι ο σεναριογράφος των τελευταίων ταινιών του Κώστα Γαβρά. Είναι ένας συγγραφέας εικρινής. Γράφει για πράγματα που γνωρίζει. Κατά ένα μεγάλο μέρος αυτό το έργο του είναι αυτοβιογραφικό. Σημασία όμως έχει ότι αυτή η μικρή κοινωνία που δουλεύει στο συγκεκριμένο ραφτάδικο στο μεταπολεμικό Παρίσι προσπαθεί να επιβιώσει.

Όμως αυτοσαρκάζεται με θέματα πολύ σοβαρά, γελά με τα παθήματά της και κλαίει συγχρόνως. Αλλά αυτή

είναι και η γοητεία του έργου.

Μπορεί ο Γκραμπιέρ να μην είναι διδακτικός συγγραφέας με τη στενή σημασία της λέξης εντούτοις το κείμενό του περνά ένα μήνυμα: αυτά που συνέβησαν με κανένα τρόπο δεν πρέπει η ανθρωπότητα να αφήσει να ξανασυμβούν. Γαντζωθείτε με νύχια και με δόντια γιατί η ζωή είναι το ωραιότερο πράγμα που έχουν προσφέρει ποτέ στον άνθρωπο.

Βέβαια αυτό το αντιμετωπίζει με ένα σαρκοβόρο χιούμορ, με ένα χιούμορ που πολλές φορές στρέφεται και ενάντια στον ίδιο του τον εαυτό.

-Στο πρόγραμμα αναφέρεται ότι κάνατε απόδοση και όχι μετάφραση...

-Με συμβουλή του Μάριου Πλωρίτη εγώ συνειδητά ποτέ δεν βάζω τη λέξη «μετάφραση». Βάζω πάντα «απόδοση» γιατί ποτέ δεν είναι δυνατόν να μεταφράσεις ένα έργο. Traduttore traditore έλεγαν οι λατίνοι. Μεταφραστής προδότης, δηλαδή.

Ένα έργο δεν μπορεί να μεταφραστεί κατά λέξη. Αποδίδεται.

Ο Σεφέρης έλεγε για τις μεταφράσεις ότι αν η ελληνική γλώσσα είναι σε θέση να μεταφράσει την αγγλική θα πάψει να είναι ελληνική, θα είναι αγγλική γλώσσα. Πώς μεταφράζεις το «zone libre» (ελεύθερη ζώνη) στα ελληνικά; Εγώ αναγκάστηκα να γράψω «μη κατεχόμενη περιοχή».

Ο θεατής στο θέατρο πρέπει να έχει τη δυνατότητα να καταλαβαίνει αμέσως. Δεν έχει την πολυτέλεια του αναγνώστη που γυρίζει στην προηγούμενη σελίδα για να δει τι γίνεται.

-Πού εστίασατε τη σκηνοθεσία σας;

-Μέσα από την παράσταση το βλέμμα μου ήταν να ξεπεράσει το φράγμα ενός απαιτητού ρεαλισμού και απαιτητού νατουραλισμού και να δώσει στο κείμενο την ποιητική διάσταση που κρύβεται κάτω από τις λέξεις.

Επίσης κύριο μέλημά μου ήταν η ποιητική και κινηματογραφική σύγχρονη διάσταση της σκηνοθεσίας.

Στη σκηνή θα δείτε ένα ραφτάδικο, αλλά κάτω από ένα πρίσμα άχρονο και άχρονο. Όλα είναι λιτά και αφαιρετικά.

Σηματοδοτείται και στιγματίζεται ο χώρος από τα λεγόμενα και ο χρόνος, αλλά είναι στο χέρι του σκηνοθέτη να δώσει άλλες διαστάσεις και να μετατρέψει ένα κείμενο σε διαχρονικό. Αυτή είναι και η τέχνη μας. Και αν το κείμενο μιλάει και αόριο, τότε ο Γκραμπιέρ είναι ένας μεγάλος συγγραφέας γιατί σπάει το φράγμα του χρόνου.

Συντελεστές

Απόδοση-σκηνοθεσία-μουσική επιμέλεια: Γιάννης Ιορδανίδης

Παίρνουν μέρος οι ηθοποιοί: Ισιγένη Δελιγιαννίδου, Μαρία Χατζηιωαννίδου, Γιολάντα Μπαλουρά, Ελένη Θυμοπούλου, Άννη Τσολακίδου, Ροζαλία Μιχαλοπούλου, Κώστας Σαντάς, Αστέρης Πελέκης, Ιάκωβος Μυλωνάς, Βασίλης Ισοπούλος, Αντώνης Μονσάν, Νίκος Κουνέλης, Χριστόφορος Χριστοφορίδης, Απόστολος Μπαχαρίδης, Δημήτρης Κολοβός, Δέσποινα Σαρόγλου, Τάσος Ροδοβίτης.

Συμμετέχουν: Γιώργος Κωσταλαμάνης-Νικόλαος Σιδηρόπουλος (Αγοράκι), Τάσος Παπαδόπουλος (Γαζωτής- Χορευτής). Η φωνή του μουσικού: Γρηγόρης Βαλιάνος

Χρήσιμα

«Το Ραφτάδικο» παρουσιάζεται για πρώτη φορά στην Ελλάδα, σε σκηνοθεσία Γιάννη Ιορδανίδη. Δείτε το από την Παρασκευή 18 Οκτωβρίου (ώρα 21.00) στη Μονή

Λαζαριστών-Σκηνή Σωκράτης Καρανανός (Κολοκοτρώνη 25-27, Σταυρούπολη). Παραστάσεις: Τετάρτη & Κυριακή 19.00, Πέμπτη & Παρασκευή 21.00, Σάββατο 18.00 και 21.00. Τηλ. κρατήσεων: 2315 200200.